

14. oktober 2026

EM2026/383/274

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan det kommende elektroniske patientjournalssystem kan understøtte kalaallisut og engelsk uden at svække patientsikkerheden.

(Medlem af Inatsisartut Juno Berthelsen, Naleraq)

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorvidt der bør indføres en lovmæssigt bindende tidsfrist for ventetid til udredning og behandling, og hvordan retten til behandling et andet sted bør udformes, hvis tidsfristen ikke kan overholdes i Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Indledningsvis vil Siumut takke medlemmerne af Inatsisartut, Pele Broberg og Juno Berthelsen fra Naleraq, for deres forslag til forespørgselsdebatter. Vi takker også Naalakkersuisut for det samlede svarnotat.

Når vi bliver syge, har vi alle det samme behov: at få hjælp i tide, føle os trygge og blive betjent på et sprog, vi forstår.

Uanset hvem patienten er, hvor vedkommende bor, og hvilket sprog vedkommende taler, skal patienten kunne modtage god, sikker og respektfuld behandling i sundhedsvæsenet. Det er et grundlæggende princip for Siumut.

Sundhedsvæsenet skal udvikles med udgangspunkt i befolkningens behov. Patienternes ventetid, deres adgang til undersøgelser og deres mulighed for at forstå lægens oplysninger vedrører alle patienternes rettigheder.

Siumut vil understrege, at debatten om ventetider på behandling ikke er ny i Inatsisartut. Allerede under EM2016/58 drøftede vi mulighederne for at nedbringe ventetiden på operationer. I FM2019/198 foreslog Siumuts medlemmer af Inatsisartut desuden, at mulighederne for at sikre kræftpatienter behandling senest 30 dage efter diagnosen skulle undersøges.

Dengang blev Naalakkersuisuts ændringsforslag vedtaget. Under FM2019/125 blev det ligeledes drøftet, at kræftpatienter skulle kunne modtage en behandlingsplan inden for 28 dage. Nu er der imidlertid gået mere end syv år.

Derfor mener Siumut, at Naalakkersuisut skal følge op på disse vigtige spørgsmål.

Hvad er der konkret sket siden da? Hvilke undersøgelser er gennemført, og i hvilket omfang er patienternes ventetider blevet nedbragt?

Naalakkersuisut oplyser i sit svarnotat, at der er sket forbedringer i kræftbehandlingen, og at der anskaffes nyt undersøgelsesudstyr. Det er positivt.

Men indkøb af nyt udstyr er ikke tilstrækkeligt i sig selv. Der skal være personale, som kan betjene udstyret, og patienterne skal undersøges og behandles i tide.

Siumut mener, at der er behov for klare mål for ventetider på behandling og for at undersøge mulighederne for at indføre lovfæstede behandlingsgarantier.

Det gælder især alvorlige sygdomme, der kræver hurtig behandling.

Naalakkersuisut oplyser, at en ny aftale om behandling i Danmark træder i kraft den 1. januar 2027. Det fremgår samtidig, at aftalen vil skabe nye økonomiske muligheder.

Siumut ønsker derfor, at disse midler bruges til at forbedre sundhedsvæsenet i Grønland, blandt andet ved at nedbringe ventetiderne, rekruttere flere medarbejdere og styrke sundhedsvæsenet uden for Nuuk.

Hvis patienterne ikke kan få rettidig behandling i Grønland, skal deres rettigheder til at modtage behandling andre steder desuden tydeliggøres.

Hvad angår det andet forslag, punkt 383, lægger Siumut vægt på, at det grønlandske sprog tænkes ind fra begyndelsen i arbejdet med den elektroniske patientjournal. Grønlandsk er vores lands officielle sprog.

Patienten skal kunne forklare sin sygdom, sine smerter og sine bekymringer på sit eget sprog. Patienten skal ligeledes kunne forstå lægens oplysninger på sit eget sprog.

Vi har fortsat behov for udenlandsk personale i sundhedsvæsenet. Derfor har vi også forståelse for, at der åbnes mulighed for at anvende engelsk.

Men anvendelsen af forskellige sprog må ikke gå ud over patientsikkerheden. Kunstig intelligens, AI, åbner nye muligheder for oversættelse, men det skal sikres, at oplysninger om medicin, sygdomme og behandling ikke bliver oversat forkert.

I forbindelse med disse to debatter vil Siumut endnu en gang give Naalakkersuisut en klar påmindelse: Vi venter stadig på at blive indkaldt til forhandlinger om en politisk sundhedsaftale.

Forhandlingerne har stået stille siden maj, og Siumut er fortsat ikke blevet indkaldt til at genoptage dem. Det er vi ikke tilfredse med.

Sundhedsvæsenet er et af vores vigtigste politiske ansvarsområder. Derfor skal alle partier have mulighed for at deltage i arbejdet med fælles løsninger. Siumut har allerede en række forslag klar til forbedringer af sundhedsvæsenet.

Vi ønsker blandt andet at drøfte kortere ventetider, rekruttering og fastholdelse af flere medarbejdere, styrkelse af sundhedsvæsenet i byer og bygder, bedre patientbetjening og øget forebyggelse. Men hvordan skal vi bidrage til løsningerne, hvis Naalakkersuisut ikke indkalder til forhandlinger?

Naalakkersuisut oplyser i sit svarnotat, at man ønsker at udmønte de økonomiske muligheder fra den nye aftale om behandling i Danmark i samarbejde med partierne i Inatsisartut. Det hilser Siumut velkommen.

Siumut er altid parat til at tage ansvar, ønsker at samarbejde og har konkrete løsninger klar. Nu venter vi på, at Naalakkersuisut viser vilje til at sætte forhandlingerne i gang.

Afslutningsvis mener Siumut, at udviklingen af sundhedsvæsenet ikke alene skal måles på nye bygninger, nyt udstyr eller nye it-systemer.

Den skal først og fremmest måles på, om patienterne får hurtigere hjælp, bedre behandling og større tryghed.

Vi har i årevis drøftet ventetider og behandlingsgarantier i Inatsisartut. Nu skal debatterne omsættes til handling, der gør en forskel i borgernes hverdag.

Derfor opfordrer Siumut Naalakkersuisut til at sikre, at forhandlingerne om en sundhedsaftale genoptages hurtigst muligt.

Med disse bemærkninger takker vi for de to forespørgselsdebatter.

Tak!

Erik Jensen, Siumut